

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

Съдържание

ПРЕДГОВОР.....	3
Таблица на изданията/корекциите.....	5
Декларация	6
Използвани съкращения.....	7
1. Европейски план за авиационна безопасност (European Plan for Aviation Safety, Европейски план за авиационна безопасност (European Plan for Aviation Safety, EPAS)	9
1.1. Европейски план за авиационна безопасност – елемент от управлението на безопасността на въздухоплаването в Европа.....	9
1.2. Разработване на Европейски план за авиационна безопасност.....	9
1.3. Структура на Европейския план за авиационна безопасност.....	10
2. Глобален план за авиационна безопасност (Global Aviation Safety Plan, GASP)	13
3. Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024	14
3.1. Предистория	14
3.2. Стратегически приоритети.....	14
3.2.1. Подобряване на безопасността чрез подобряване на управлението на безопасността	14
3.2.2. Осигуряване на безопасност на гражданското въздухоплаване на експлоатационно ниво	15
3.2.3. Безопасна интеграция на новите технологии – дронове.....	18
3.3. Роля на Националния план за безопасност в гражданското въздухоплаване.....	18
3.4. Структура на Националния план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024.....	18
3.5. Действия в Националния план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024.....	19
3.5.1. Системни аспекти – управление на безопасността	19
3.5.2. Проблеми при експлоатацията и действия, които засягат различни области на въздухоплаването.....	32
3.5.3. Действия по специфични области и ключови заплахи.....	44
3.5.4. Възникващи проблеми.....	46

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

ПРЕДГОВОР

Националният план за безопасност в гражданското въздухоплаване е част от Националната програма за безопасност на Република България и се издава на основание чл. 8 от Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 година относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз и за изменение на регламенти (ЕО) № 2111/2005, (ЕО) № 1008/2008, (ЕС) № 996/2010, (ЕС) № 376/2014 и на директиви 2014/30/ЕС и 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 552/2004 и (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвета.

Националният план за безопасност в гражданското въздухоплаване е разработен е за период от четири години, 2018-2022, актуализира се ежегодно, а настоящата актуализация е за периода 2020-2024 г.

Основните цели на Плана са непрекъснато подобряване състоянието на безопасността в гражданското въздухоплаване в Република България, опазването на околната среда и повишаване доверието и удовлетвореността на пътниците.

Планът интегрира ключови инициативи по безопасност в гражданското въздухоплаване както на ниво Европейски съюз, така и на глобално ниво.

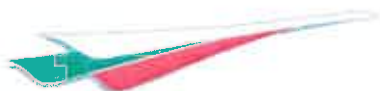
Същият е изготвен в съответствие със следните документи:

- Закон за гражданското въздухоплаване (обн. ДВ. бр. 94 от 01.12.1972 г., посл. изм. ДВ. бр.60 от 07.07.2020 г.);
- Приложение 19 „Управление на безопасността“ към Международната конвенция за гражданско въздухоплаване;
- Европейски план за авиационна безопасност 2020-2024;
- Глобален план за авиационна безопасност 2020-2022 (ICAO Doc. 10004);
- Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 година относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз и за изменение на регламенти (ЕО) № 2111/2005, (ЕО) № 1008/2008, (ЕС) № 996/2010, (ЕС) № 376/2014 и на директиви 2014/30/ЕС и 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 552/2004 и (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвета;
- Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014г. за докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване, за изменение на Регламент (ЕС) № 996/2010 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2003/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на регламенти (ЕО) № 1321/2007 и (ЕО) №1330/2007 на Комисията;

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- Регламент (ЕС) № 2015/1018 на Комисията от 29 юни 2015 година за установяване на списък с класификация на събитията в гражданското въздухоплаване, които трябва задължително да бъдат докладвани в съответствие с Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета;
- Регламент (ЕС) № 996/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 година относно разследването и предотвратяването на произшествия и инциденти в гражданското въздухоплаване и за отмяна на Директива 94/56/ЕО;
- Бяла книга (COM(2011) 144 окончателен) – Пътна карта за постигането на Единно европейско транспортно пространство – към конкурентоспособна транспортна система с ефективно използване на ресурсите;
- Съобщение (COM(2015) 598 final) – Стратегия за въздухоплаването в Европа.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

Таблица на изданията/корекциите

№ на изданието/ корекцията	Дата на изданието/ корекцията	Кратко описание на поправката/корекцията	Засегнати страници
Издание 1.0	19.10.2011 г.		
Издание 2.0	05.11.2018 г.	Нова структура и значителни промени в съдържанието	Всички
Издание 3.0	12.2020 г.	Нова структура и значителни промени в съдържанието	Всички

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

Декларация

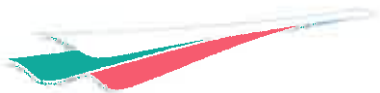
Националният план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024 е неразделна част от Националната програма за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България, която се издава на основание чл. 8 от Регламент (ЕС) 2018/1139 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2018 година относно общи правила в областта на гражданското въздухоплаване и за създаването на Агенция за авиационна безопасност на Европейския съюз и за изменение на регламенти (ЕО) № 2111/2005, (ЕО) № 1008/2008, (ЕС) № 996/2010, (ЕС) № 376/2014 и на директиви 2014/30/ЕС и 2014/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 552/2004 и (ЕО) № 216/2008 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕИО) № 3922/91 на Съвет.

Планът описва съществените рискове по отношение на безопасността в гражданското въздухоплаване, идентифицирани на европейско и на национално ниво, специфичните стратегически цели по отношение на безопасността и действията, предприети с оглед постигането на тези цели. Планът се актуализира ежегодно или по-често, в зависимост от необходимостта от предприемане на действия вследствие на работата на Националната система за управление на риска във въздухоплаването, от Европейския план за авиационна безопасност и от Глобалния план за авиационна безопасност на ICAO. Настоящата актуализация на Плана е за периода 2020-2024 година.

Всеки авиационен субект е отговорен за осигуряване безопасността на предоставения от него продукт или услуга. Въздухоплавателните организации, за които има нормативно изискване за внедряване на вътрешно-фирмени системи за управление на безопасността (СУБ), адресират в СУБ рисковете при управлението на безопасността, идентифицирани от тях и от Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“, оценява тези рискове и при необходимост предприема коригиращи действия с цел елиминирането или намаляването на рисковете до приемливо ниво. Авиационните субекти са длъжни да обработват рисковете, описани в Националния план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024, които засягат дейността им. Ако е необходимо, същите се задължават да предприемат действия за елиминиране на тези рискове или намаляването им до приемливи нива. Предприетите действия от авиационните субекти по отношение на идентифицираните в Националния план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024 рискове се контролират от Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“.

Христо Стоянов
Главен директор на ГД ГВА

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020–2024

Използвани съкращения

АНО	Аеронавигационно обслужване
АОПА България (АОРА Bulgaria)	Асоциация на собствениците на въздухоплавателни средства и пилотите в България
ВС	Въздухоплавателно средство
ГД ГВА	Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“
ДАНО	Доставчик на аеронавигационно обслужване
ДП РВД	Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“
ЕС	Европейски съюз
МВР	Министерство на вътрешните работи
МО	Министерство на отбраната
ООИПТО	Организация за обучение и изпитване на персонал по техническо обслужване
ОТО	Организация за техническо обслужване
ОУППЛГ	Организации за управление и поддържането на постоянна летателна годност
ПИК	Писта за излитане и кацане
СУБ	Система за управление на безопасността
УВД	Управление на въздушното движение
AloS	Acceptable level of Safety
AloSP	Acceptable level of Safety Performance
AMC	Acceptable Means of Compliance
GA	General Aviation
EAPPRE	European Action Plan for Prevention of Runway Excursions
EAPPRI	European Action Plan for Prevention of Runway Incursions
EASA	European Aviation Safety Agency
EASP	European Aviation Safety Programme
ECCAIRS	European Coordination Center for Accident and Incident Reporting Systems

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

EPAS	European Plan for Aviation Safety
ESSI	European Strategic Safety Initiative
EUROCONTROL	European Organisation for Safety of Air Navigation
FDM	Flight Data Monitoring
GASP	Global Aviation Safety Plan
HE	Helicopter
ICAO	International Civil Aviation Organization
MAC	Mid-Air Collision
NPAS	National Plan for Aviation Safety
NPST	New products, systems and technology
OPS	Operations
PBO	Performance Based Oversight
QMS	Quality Management System
RE	Runway Excursion
RI	Runway Incursion
ROMATSA	Romanian Air Traffic Service Authority
RSOO	Regional Safety Oversight Organization
SMICG	Safety Management International Collaboration Group
SMM	Safety Management Manual - ICAO Doc 9859/2013
SMS	Safety Management System
SPAS	State Plan for Aviation Safety
SPI	Safety Performance Indicator
SPT	Safety Performance Targets
SSP	State Safety Programme
SYS	Systemic Issues
USOAP	The Universal Safety Oversight Audit Programme

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

1. Европейски план за авиационна безопасност (European Plan for Aviation Safety, Европейски план за авиационна безопасност (European Plan for Aviation Safety, EPAS))

1.1. Европейски план за авиационна безопасност – елемент от управлението на безопасността на въздухоплаването в Европа

Европа започна да прилага управлението на безопасността на регионално ниво, за да стане по-активна в идентифицирането на опасностите и с крайна цел по-нататъшно намаляване на вече постигнатите добри показатели за безопасност в региона. Тази дейност допълва съществуващата система за разработване на правила за безопасност, следене за спазването им и разследване на произшествия и сериозни инциденти, когато те настъпят. Процесите на управление на безопасността на европейско ниво са описани в Европейската програма за авиационна безопасност (EASP). Един от ключовите елементи на управлението на безопасността е управлението на рисковете за безопасност, което означава идентифициране на опасностите, оценка на рисковете и вземане на решение за най-добрия начин на действие за тяхното намаляване. От индустриалните организации и държавите също се изисква да правят това в рамките на дейностите, които трябва да ръководят. Регионалният подход допълва националните подходи, предлагащи по-ефективно средство за изпълнение на задълженията на държавите за управление на безопасността в гражданското въздухоплаване в рамките на ЕС. На европейско ниво този процес се осъществява в координация с държавите членки на ЕС и с индустрията в рамките на Европейския план за авиационна безопасност (EPAS).

1.2. Разработване на Европейски план за авиационна безопасност

EPAS се издава от 2011 г. и се поддържа и актуализира ежегодно от Агенцията на ЕС за авиационна безопасност (EASA). Планът е изготвен в съответствие с изискванията за управление на риска в гражданското въздухоплаване. В него са идентифицирани областите, в които координираните действия допринасят за предотвратяването на произшествия и сериозни инциденти и включва основните констатирани рискове за безопасността на авиационния бизнес в Европа, стратегическите цели и инициативи за постигане на приемливо ниво за безопасност.

EPAS включва също целите и световните приоритети, идентифицирани в Глобалния план за авиационна безопасност. Приключването на The Universal Safety Oversight Audit Programme (USOAP) налага извода, че държавите не успяват да осъществяват ефективен надзор над авиационните субекти, което е световен проблем по отношение на авиационната безопасност. Ето защо, в целите на GASP е заложено държавите да въведат стабилни и устойчиви системи за надзор на безопасността, като непрекъснато ги усъвършенстват в посока ефективно управление. Същите са съобразени с изискванията на ICAO за разработване и прилагане от държавите членки на Национални програми за безопасност в гражданското въздухоплаване и Системи за управление на безопасността от авиационните субекти, доставчиците на продукти и услуги.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

През 2017 г. в сътрудничество между ICAO и EASA е разработен Регионален план за авиационна безопасност. Планът е представен на 30.10.2017 г. на среща между Regional Aviation Safety Group (RASG-EUR) и European Air Navigation Planning Group (EANPG) и е приет с решение „EANPG59 RASG-EUR06 Decision/03 – Establishment of the EUR Regional Aviation Safety Plan (EUR-RASP)“. Първият регионален план за авиационна безопасност е издаден на 31 януари 2019 г. и обхваща периода 2019-2023 г.

EPAS е разработен в сътрудничество със държавите членки, като се използва подход, основан на доказателства. Въз основа на стратегическите приоритети е разработено подробно планиране за петгодишен период. Независимо от това, планът се актуализира ежегодно, като се отчита напредъка на страните за осигуряване на безопасност.

Дейността по планиране в рамките на EPAS се допълва от механизъм за докладване, в който напредъкът на действията се оценява и документира. Този цикъл за обратна връзка гарантира, че процесът за управление на рисковете непрекъснато се подобрява. EPAS обхваща петгодишен период. Последното издание на EPAS обхваща периода 2020-2024 г.

Фокусът на EPAS 2020-2024 е върху засилване безопасното интегриране в системата на гражданското въздухоплаване на новите технологии, иновативните решения и на експлоатационните концепции, като има ясен мандат за опазване на околната среда, климата и човешкото здраве.

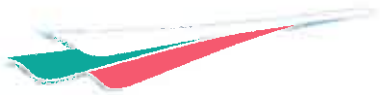
EPAS се основава на следните четири движещи принципа:

1. **Безопасност:** Действията в тази категория се обуславят от необходимостта да се подобри настоящото ниво на безопасност в авиационния сектор.
2. **Околна среда:** Действията в тази сфера са насочени към повишаване защитата на околната среда.
3. **Ефективност/пропорционалност:** Действията в тази категория са пропорционални на идентифицираните рискове и се определят от необходимостта за гарантиране ефективността на правилата за постигане на целта.
4. **Равнопоставеност:** Действията са насочени за гарантиране равнопоставеност на всички участници в определен сегмент от авиационния пазар, като се насърчават лоялната конкуренция и свободното движение на хора и услуги. Очаква се това да допринесе за поддържане или повишаване на сегашното ниво на безопасност.

EPAS 2020-2024 е издаден в 2 тома, както следва:

- Том I обхваща първите 4 глави от EPAS и съдържа резюме на плана, въведение, описание на стратегията и ефективност, вкл. ключови индикатори за мониторинг на напредъка;
- Том II съдържа подробен списък от действия и е оформен в 12 глави (от глава 5 до глава 16).

1.3. Структура на Европейския план за авиационна безопасност

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

EPAS включва:

- **Системни аспекти**

Сред системните аспекти в плана са прилагането на системно ниво на принципите за управление на безопасността на национално равнище и в индустрията, заедно с възможностите за постигането на това. Компетентността на авиационния персонал също е един от системните въпроси на EPAS.

- **Експлоатационни проблеми**

Експлоатационните проблеми обхващат следните основни рискови области, които засягат операциите на търговския въздушен транспорт:

- Излизане от пистата за излитане и кацане (ПИК);
- Навлизане в ПИК;
- Сблъсъци във въздуха;
- Контролиран полет в терена;
- Загуба на контрол при полет;
- Безопасност на наземните операции.

Изброените по-горе експлоатационни проблеми представляват крайни състояния в поредицата от случки, които водят до събитие, свързано с безопасността (авиационно събитие) по смисъла на чл. 2, т. 7) от Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване, за изменение на Регламент (ЕС) № 996/2010 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2003/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на регламенти (ЕО) № 1321/2007 и (ЕО) № 1330/2007 на Комисията (Регламент (ЕС) № 376/2014).

- **Възникващи проблеми**

В Европейския план за авиационна безопасност са предвидени и действия, адресиращи възникващи проблеми, като например въвеждането на нови системи и видове операции, нови подходи за регулиране и надзор, фактори на околната среда или следващото поколение авиационни специалисти.

- **Ефективност на човешката дейност**

Човешкият фактор и ефективността на човешката дейност засягат всички горепосочени области и са разгледани в отделна глава на EPAS.

С публикуването в Официалния вестник на Европейския съюз на новия базов Регламент (ЕС) № 2018/1139 относно общите правила в областта на гражданското въздухоплаване, Европейската програма и Европейския план за авиационна безопасност имат задължителен характер. В този Регламент е заложено и задължението на държавите членки на ЕС да изготвят Национална програма и Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване в съответствие с изискванията на ICAO /Приложение 19.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

Основните стратегически фактори, посочени в Европейския план за авиационна безопасност са:

- *Научни изследвания*

Европа играе водеща роля в сектора на въздухоплаването благодарение на мощната си среда за научни изследвания, иновации и технологично развитие. Прилагането на интегриран подход и координация на технологичните иновации, с преоценката на стандартите за безопасност във въздухоплаването и процесите на сертифициране е от решаващо значение, с цел да не се излага на риск средносрочната и дългосрочна европейска иновационна система, като остане конкурентоспособна в бързо развиващата се глобална среда.

- *Международно сътрудничество*

Един от основните приоритети на Европейската комисия е ЕС да утвърди, като силен световен участник в гражданското въздухоплаване. EASA сътрудничи с национални, регионални и международни организации за подобряване на глобалната авиационна безопасност и подкрепя свободното движение на европейските авиационни продукти и услуги. Освен това, признаването от страна на ICAO, че авиационната безопасност може да бъде по-добре управлявана на регионално равнище, като се преразгледа становището за отговорността и ролята на EASA в по-широк европейски контекст.

- *Техническо обучение*

Гражданското въздухоплаване е динамично развиващ се сектор с бързо внедряващи се нови технологии и бизнес модели и непрекъснато подобряване на ефективността и производителността. В същото време тя се сблъсква с развиващите се нови рискови сценарии, както по отношение на безопасността, така и по отношение на сигурността. Тези бързи промени са предизвикателство за служителите на националните компетентни органи в сферата на гражданското въздухоплаване, както и за авиационните субекти, по отношение на запознаване с нови тенденции и актуализиране на компетентностите им, за да може ефективно да изпълняват своите отговорности.

Новият базов Регламент (ЕС) № 2018/1139 предлага рамка за обединяване и споделяне на технически ресурс между националните компетентни органи в сектора на въздухоплаването и EASA. Прилагането на този нов подход изисква по-силна хармонизация на описанието на професионалните профили, както и на стандартите за обучение и оценка на авиационния персонал.

- *Надзор*

Чрез въвеждане на изисквания за правомощията и по-строги изисквания към надзорните органи на държавите-членки, правилата разработени при първото и второто разширяване обхвата от дейности на EASA, значително укрепват изискванията за надзор. От гледна точка на ефективността, с новите правила се въвежда концепцията за риска, който произтича от съвместния надзор.

По отношение на съвместния надзор EASA продължава да подкрепя националните компетентни органи в гражданското въздухоплаване във връзка с обмена на добри практики и насоки.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

Европейският план за авиационна безопасност е публикуван на страницата на Агенцията на Европейския съюз за авиационна безопасност (EASA) в Интернет, на адрес: <https://www.easa.europa.eu/domains/safety-management/european-plan-aviation-safety>.

2. Глобален план за авиационна безопасност (Global Aviation Safety Plan, GASP)

Глобалният план за авиационна безопасност (GASP) определя стратегия, която подкрепя определянето на приоритетите и непрекъснатото подобряване на авиационната безопасност. GASP, заедно с Глобалния план за аеронавигационно планиране (GANP), предоставя рамката, в която ще се разработват и прилагат регионални и национални планове за авиационна безопасност, като по този начин се осигурява хармонизация и координация на усилията, насочени към подобряване на безопасността, капацитета и ефективността на международното гражданско въздухоплаване.

Целта на GASP е непрекъснато да намалява смъртните случаи и риска от смъртни случаи, като ръководи разработването на хармонизирана стратегия за авиационна безопасност, регионални планове за авиационна безопасност и национални планове за авиационна безопасност.

GASP насърчава прилагането на държавна система за надзор на безопасността, основан на риска при управлението на безопасността, както и координиран подход за сътрудничество между държави, региони и промишленост. Държавите се насърчават да подкрепят и прилагат GASP като стратегия за непрекъснато подобряване на глобалната авиационна безопасност.

Международната организация за гражданска авиация ICAO представи първата версия на GASP през 1997 г., като формализира поредица от заключения и препоръки, разработени по време на неформална среща между Комисията за аеронавигация на ICAO и индустрията. GASP беше използван за насочване и определяне на приоритетите на техническата работна програма на ICAO и беше актуализиран редовно, за да се гарантира нейното продължаващо значение. GASP се преглежда и актуализира преди всяка сесия на Асамблеята на ИКАО на всеки три години.

Изданието на GASP за периода 2020–2022 г. поддържа някои ключови елементи от предишното издание, като например цели за държавите да подобрят своите ефективни възможности за надзор на безопасността и да напредват в изпълнението на държавните програми за безопасност (SSP). Основните промени в плана включват нови цели и цели за държавите, регионите и промишлеността, както и инструменти за измерване на способностите на държавите за надзор на безопасността

Изданието на GASP за 2020-2022 г. също признава значението на анализите на риска за безопасността на национално и регионално ниво. Той включва насоки и структура, чрез която държави, групи държави или образувания в даден регион идентифицират опасностите и намаляват рисковете за оперативна безопасност чрез помощта на регионалните групи за авиационна безопасност, както и регионалната координация.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

GASP включва Глобалната пътна карта за авиационна безопасност (GASR), която служи като план за действие за подпомагане на авиационната общност при постигането на нейните цели чрез структурирана, обща референтна рамка за всички съответни заинтересовани страни. Използването на GASR като основа за национално и регионално планиране на безопасността подобрява координацията и има за цел да намали несъответствията и дублирането на усилията.

GASP е публикуван в документ Doc. 10004 на ICAO.

3. Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

3.1. Предистория

Настоящата система за безопасност на гражданското въздухоплаване в Република България се основава на набор от правила и документи, валидни за целия Европейски съюз, спазването на които е под контрола на EASA, респективно и на ГД ГВА. Въпреки това, осигуряването на безопасност не може да се базира единствено на изпълнението на регулаторните изисквания. Поддържането на определено ниво на безопасност е процес на задържане и контролиране на рисковете под организационен надзор, т.е. необходимо е прилагане на системи за управление на безопасността така, както е посочено в Doc. 9859/2013 на ICAO.

Националният план за безопасност в гражданското въздухоплаване е неразделна част от Националната програма за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България.

Националната програма по безопасност в гражданското въздухоплаване и Националният план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България се одобряват от Главния директор на Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ (ГД ГВА) и се разпространяват до заинтересованите страни. Двата документа са публикувани на страницата на ГД ГВА в Интернет, на адрес: <https://caa.bg/bg/category/275>.

3.2. Стратегически приоритети

3.2.1. Подобряване на безопасността чрез подобряване на управлението на безопасността

През последните години се наблюдава непрекъснато подобряване на безопасността във всяка оперативна област. Въпреки това, последните авиационни събития подчертават сложната природа на авиационната безопасност и значението на преодоляване аспектите на човешкия фактор. ГД ГВА и авиационните субекти следва да предвиждат появяващите се нови заплахи и свързаните с тях последствия, чрез разработване на принципи за управление на безопасността. Тези принципи се укрепват чрез прилагане на системата за управление на безопасността, съгласно Приложение 19 на ICAO и Регламент (ЕС) №

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

376/2014 относно докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване.

Действията, свързани с безопасността, отнасящи се до авиационния персонал, са насочени към въвеждане на обучение, основано на компетенции за всички лицензи и квалификации, актуализиране на изискванията за умора и улесняване намирането на подходящи специалисти за регулаторните власти. Тези действия допринасят за подобряване на безопасността във всички авиационни области, като обучението и образованието са ключови фактори.

3.2.2. Осигуряване на безопасност на гражданското въздухоплаване на експлоатационно ниво

Действията, свързани с осигуряване на безопасност на гражданското въздухоплаване на експлоатационно ниво се фокусират предимно върху следните най-сериозни рискове в областта на търговския въздушен транспорт, а именно:

■ Операции със самолети:

- Загуба на контрол по време на полет – загубата на контрол е най-честата причина за произшествие при експлоатация на самолети за търговски въздушни транспорт. Включва неконтролирани сблъсъци с терена, събития, при които въздухоплавателното средство се е отклонява от планираната траектория на полета или параметрите на полета, независимо дали екипажът е разбрал за настъпилото отклонение, и дали е възможно да се възстановят нормалните параметри на полета.
- Излизане и сблъсък на пистата – през последното десетилетие това са 13% от произшествията с фатален изход при експлоатация на самолети за търговски въздушни превози, включващи пътнически и карго превози. Тук се включват излизания от пистата при излитане и кацане, както с висока, така и с ниска скорост и събития, при които екипажа е имал трудности при поддържане курса на полета или при спиране по време на кацане, когато кацането е по-дълго, с по-висока скорост, твърдо или когато въздухоплавателното средство има технически проблеми с колесника (не е заключен, не е спуснат или е липсващ) по време на кацане.

Сблъсъците на пистата са 1% от фаталните произшествия. Независимо от ниския процент, рискът от подобни събития е много реален.

■ Операции с хеликоптери

- Загуба на контрол – ключова рискова област с най-висок приоритет в операциите с хеликоптери (7 произшествия с фатален изход през последните 10 години). Обикновено загубата на контрол попада в два сценария – техническа повреда, която прави въздухоплавателното средство неконтролируемо или човешки фактори.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- Сблъсък с терена и с препятствия – това е втората приоритетна рискова област за експлоатацията на хеликоптери, въпреки че съвременното оборудване на хеликоптерите значително намалява този риск.

Сблъсъкът с препятствия е вторият най-често срещано произшествие при търговски въздушни превози с хеликоптери (4 произшествия с фатален изход през последните 10 години). Това подчертава предизвикателствата на операциите с хеликоптери и ограничения подбор и планиране на местата за кацане.

Съгласно националния доклад „Безопасност на гражданското въздухоплаване в Република България за 2019 г.“¹ през 2019 г., наричан по-долу за краткост „Доклада“, са се случили:

- ✓ общо 109 авиационни събития с повишен риск за безопасността, при 76 авиационни събития за 2018 г., т. е. нарастването е с малко под 1/3;
- ✓ по 1 сериозен инцидент през 2019 г. и 2018 г.
- ✓ няма произшествия през 2018 г. и 2019 г.

Най-голям дял (68.8 %) от общия брой събития заемат сблъсъците с птици (BIRD-A). Събитията, случили се на летището (ADRM), са 16.5 %. Събитията при наземни операции (RAMP/GH) представляват 10.0 %. Под 2% са: събитията на летището, свързани с управлението на въздушното движение (ADRM/ATM), с повреда на земя (GD) и породени от други причини (Other).

В портфолиото на рисковете за безопасността на летищата и на наземното обслужване, съдържащо се в Доклада, са посочени следните ключови за Република България рискови зони:

- повреда на земя и движение на наземния персонал около ВС;
- щети на ВС на земя и наземни операции;
- опасности на терен и паркиране и позициониране на ВС;
- сблъсък във въздуха и сблъсък с птици и диви животни.

Като изключително рискови области в дейността на летищата и наземното обслужване в доклада са посочени:

- 1) нанасянето на повреди и щети по ВС по време на техническото обслужване и
- 2) движението на МПС около ВС и по перона.

- Рискове за безопасността при авиацията с общо предназначение

През последните години събитията със самолети при изпълнение на развлекателни полети са средно 80 смъртни случая годишно за Европа (с изключение на смъртоносни произшествия, реализирани със свръхлеки самолети). Тази тревожна статистика формира авиацията с общо предназначение като един от секторите на въздухоплаването с най-голям брой смъртни случаи за година.

Съгласно националния доклад „Безопасност на гражданското въздухоплаване в Република България за 2019 г.“ през 2019 г. са реализирани 5 авиационни произшествия (с 2 по-малко в сравнение с 2018 г.). Четири от тях са на територията на Република България

¹ https://www.mtitc.government.bg/sites/default/files/safety_report_2019p.pdf

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

и 1 на територията на Република Северна Македония. Общият брой загинали при петте авиационни произшествия за 2019 г. е 9 човека, докато през 2018 г. загиналите са 2 човека.

Петте авиационни произшествия са свързани с рискови фактори, дължащи се на:

- грешки в технологията на пилотиране - 5 бр.;
- нарушаване правилата за полети - 3 бр.;
- технически откази – 2 бр.;
- влияние на външните условия - 1 бр.

В Доклада се отбелязва, че при всеки от един от случаите присъства фактора „Грешка в технологията на пилотиране“ и, че това изисква разглеждането на всички равнища на реализиране на въздухоплавателната дейност, отговарящи за подготовката, квалификацията и превенцията на летателния персонал и за неговата подготовка за всеки конкретен полет.

Съгласно Доклада през 2019 г. са реализирани 4 сериозни инцидента, при 7 през 2018 година. Сериозните инциденти са свързани със следните рискови фактори:

- нарушаване на технологията на летателна експлоатация на ВС - 2 бр.;
- нарушаване на технологията на наземно обслужване на ВС - 1 бр.;
- нарушаване на процедурите за обслужване на въздушното движение - 1 бр.;
- нарушаване на технологията за ремонт и техническо обслужване на ВС.

Във връзка с намаляване въздействието на цитираните рискови фактори в Националния план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024 са включени множество комплексни действия от стратегическо значение, свързани със:

- ✓ управление на безопасността в гражданското въздухоплаване на Република България, идентифициране, оценка и контрол на рисковете, свързани с въздухоплаването, промотиране на безопасността в гражданското въздухоплаване, прилагане на принципа „Култура на справедливостта“;
- ✓ ефективен надзор над технически записи на ВС;
- ✓ създаване и въвеждане на принципи за смекчаване на рисковете, свързани с неправилна оценка, координиране и контрол на отговорностите на организациите за управление и поддържането на постоянна летателна годност (ОУППЛГ) и Част-145 организациите, особено в сложно и многостепенно сътрудничество с подизпълнители.
- ✓ смекчаване на рисковете, свързани с неправилна оценка и координиране на отговорностите на ОУППЛГ и Част-145 организациите.

В Плана са включени и действия, свързани със заплахите, идентифицирани на международно ниво, а именно:

- ✓ Загуба на контрол по време на полет (LOC-I);
- ✓ Излизане от пистата за излитане и кацане (RE);
- ✓ Навлизане в пистата за излитане и кацане (RI);
- ✓ Сблъсък по време на полет (MAC);
- ✓ Безопасност на земя;
- ✓ Контролиран полет в непосредствена близост до терена CFIT);
- ✓ Огън, дим и изпарения;
- ✓ Нарушения на минималните норми за сепарация (AI).

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

3.2.3. Безопасна интеграция на новите технологии – дроне

През последните години както в рамките на ЕС като цяло, така и в България, с увеличаване броя на безпилотните ВС се увеличава и броя на реализираните опасни сближения със самолети и хеликоптери. Това налага необходимостта от предприемане на мерки за намаляване на свързаните с тях рискове. В тази връзка с Националния план е предвидено разработване и приемане на Наредба № ... за условията и реда за експлоатация на безпилотни летателни системи и надзора над техните оператори.

3.3. Роля на Националния план за безопасност в гражданското въздухоплаване

Националният план за безопасност в гражданското въздухоплаване се актуализира ежегодно, предвид постъпването на нова информация и откриване на нови рискови области. Този план представя конкретни проблеми от международен и национален характер, свързани с безопасността на гражданското въздухоплаване в Република България, обвързани с конкретни срокове и действия.

Изпълнението и ефективността на действията по Плана, възложени на националния надзорен орган на доставчика на аеронавигационно обслужване, както и тези на доставчиците на авиационни услуги се наблюдават непрекъснато, като част от процеса по управление на безопасността в гражданското въздухоплаване. Страните, отговарящи за изпълнение на действията по отношение на безопасността, са задължени да докладват за предприетите от тях мерки, както и за статуса на изпълнението.

3.4. Структура на Националния план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

По своята структура Националният план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024 следва структурата на Европейския план за авиационна безопасност 2020-2024.

Действията в Националния план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024 са структурирани в следните области:

1. Системни аспекти;
2. Проблеми при експлоатацията и действия, които засягат различни области на въздухоплаването;
3. Действия по специфични области и ключови заплахи;
4. Възникващи проблеми.

Темата за човешкия фактор и компетентността на персонала, в частност на инспекторите по въздухоплаването, е разгледана като системен аспект. В тази връзка с Плана са включени действия на системно ниво.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

3.5. Действия в Националния план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

3.5.1. Системни аспекти – управление на безопасността

Системните аспекти са въпроси, които засягат отделна въздухоплавателна организация, системен елемент или цялата система на гражданското въздухоплаване.

Действията на системно ниво непрекъснато подобряват управлението на безопасността в гражданското въздухоплаване на Република България, а оттам и равнищата на безопасност. Системните аспекти не винаги са пряко свързани в краткосрочен план с отделни авиационни събития, инциденти, сериозни инциденти или произшествия. Обикновено те са свързани с несъвършенства в процесите, методите или културата на оперативното ниво. Ако системните заплахи не бъдат идентифицирани и ако рисковете, причинени от тях, не се управляват, те могат да предизвикат или да допринесат за случването на авиационно събитие, на инцидент, на сериозен инцидент или на произшествие.

Идентифицирането на заплахите на системно ниво е особено важно във връзка с промените в системата на гражданското въздухоплаване, както и в случай на нови, възникващи проблеми. Наличните данни за безопасност в тази връзка често са непълни или не съществуват. Това извежда на преден план важността на това направените оценки на риска да са адекватни, проактивни, а въздействието върху безопасността да се изследва много внимателно.

Основните елементи за развитие на безопасността на системата на гражданското въздухоплаване и на нейните съставни части, са държавните програми за безопасност и системите за управление на безопасността на организациите (SMS).

През последните години се наблюдава непрекъснато подобряване на безопасността във всяка оперативна област. Въпреки това, последните авиационни събития подчертават сложната природа на авиационната безопасност и значението на преодоляване аспектите на човешкия фактор. ГД ГВА и авиационните субекти следва да предвиждат появяващите се нови заплахи и свързаните с тях последствия, чрез разработване на принципи за управление на безопасността. Тези принципи се укрепват чрез прилагане на системата за управление на безопасността, съгласно Приложение 19 на ICAO и Регламент (ЕС) № 376/2014, относно докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване.

3.5.1.1. *SYS.001. Национална програма за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България*

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.001 Member States to give priority to the work on SSPs

3.5.1.1.1. Действие на национално ниво SYS.001.1. Национална програма за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

През 2018 г. ГД ГВА публикува ново издание на Националната програма за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България. ГД ГВА прилага проактивен подход за запознаване на авиационната индустрия със съдържанието на Програмата и осъществява надзор по прилагането ѝ в съответствие със заложените в нея изисквания.

- **Цели на действието:** Управлението на безопасността в гражданското въздухоплаване на Р. България се характеризира със системност, ефективност и постоянна работа в посока за подобряването му.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА и авиационните субекти, които изпълняват Националната програма за безопасност - SSP в съответствие със спецификата на дейността си.
- **Срок:** Постоянен
- **Резултат:** Актуалната Национална програма за безопасност е публикувана в Интернет, на страницата на ГД ГВА.
- **Статус:** Последна ревизия от 2018 г.

3.5.1.2. SYS.002. Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.028: Member States to establish and maintain a State Plan for Aviation Safety (SPAS)

3.5.1.2.1. Действие на национално ниво SYS.002.1. Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България

ГД ГВА поддържа Националния план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България, активно комуникира за съдържанието на плана, следи за изпълнението на включените в него действия и насърчава и контролира изпълнението на действията, възложени на въздухоплавателните организации.

- **Цел на действието:** Република България изпълнява действията, възложени на държавите членки на ЕС посредством Европейския план за авиационна безопасност и тези, идентифицирани чрез националния процес за управление на риска по отношение на безопасността в гражданското въздухоплаване.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА (разработва, поддържа и изпълнява Националния план) и въздухоплавателните организации (прилагат Националния план в своите операции)
- **Срок:** постоянен, годишни актуализации
- **Резултат:** Националният план а безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България се актуализира и публикува, действията се прилагат на практика. ГД ГВА прилага Националния план а безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България и контролира изпълнението на действията, възложени на заинтересованите страни.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- **Статус:** Първото издание е публикувано на 19.10.2011 г. Настоящият документ е последната актуализация.

3.5.1.3. **SYS.003. Национални индикатори и цели за постигане на безопасност в гражданското въздухоплаване**

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.001: Member States to give priority to the work on SSPs and MST.028 Member States to establish and maintain a State Plan for Aviation Safety (SPAS)

- 3.5.1.3.1. Действие на национално ниво SYS.003.1. Национални цели (равнища) на безопасност и индикатори за ефективност на национално ниво, адресиращи резултатите и процесите във връзка с управлението на безопасността в гражданското въздухоплаване. Създаване на механизъм за регулярен преглед и оценка на индикаторите за ефективност

Цели на действието: Въвеждане и използване на национални цели (равнища) за безопасност и на адекватни индикатори за измерване ефективността във връзка с управлението на безопасността в гражданското въздухоплаване на национално ниво

Отговорни за изпълнението: ГД ГВА

Срок: 2021 г.

Резултат: Насърчаване ефективното изпълнение на политики и мерки, основаващи се на доказателства (evidence-based policy making) в сферата на безопасността на гражданското въздухоплаване. Постигане адекватна измеримост и съпоставимост на постигнатия напредък с поставените в SSP на Р България цели по отношение управлението на безопасността в гражданското въздухоплаване

Статус: В процес на изпълнение

- 3.5.1.3.2. Действие на национално ниво SYS.003.2. Създаване на механизъм за регулярен преглед и оценка на състоянието на безопасността, чрез разработване на индикатори за ефективност от предприетите действия по отношение на рисковете от сблъсък с птици и диви животни - Wildlife Hazard Management

Референтен номер и наименование в EPAS: RMT.0591: Regular update of aerodrome rules

- **Цели на действието:** Подобряване на безопасността на гражданските летища за обществено ползване, чрез анализ и оценка на въздействието от предприетите действия, като се разработят индикатори за измерване ефективността на мероприятията във връзка с мониторинг на опасностите от дивата природа.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА
- **Срок:** 2020 г.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- **Резултат:** Насърчаване ефективното изпълнение на политики и мерки, основаващи се на доказателства във връзка с управлението на безопасността на гражданските летища за обществено ползване.
- **Статус:** В процес на изпълнение.

3.5.1.4. SYS.004. Управление на безопасността в гражданското въздухоплаване на Република България

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.001: Member States to give priority to the work on SSPs and MST.028: Member States to establish and maintain a State Plan for Aviation Safety

3.5.1.4.1. Действие на национално ниво SYS.004.1.Управление на безопасността в гражданското въздухоплаване на Република България

ГД ГВА и заинтересованите страни (въздухоплавателните организации) изпълняват дейностите, свързани с процеса на управление на риска по отношение на безопасността на гражданското въздухоплаване.

Управлението на риска в тази сфера се състои от идентифициране на заплахи и проблеми, които трябва да бъдат разрешени, поддържане на карти (портфолия) на риска в отделните области, определяне на приемливо равнище на риск, предприети мерки за поддържане на рисковете на приемливо ниво, наблюдение на ефективността на действията. Информация за резултатите се предоставя на съответните заинтересовани страни.

Всяка заинтересована страна в сектора на гражданското въздухоплаване е отговорна за безопасността на своите операции. Всяка въздухоплавателна организация трябва, в обхвата на своите SMS, да идентифицира опасностите/заплахите и да оцени рисковете, свързани със собствените ѝ операции, да определи приемливото ниво на риск в своите операции и да предприеме всички необходими действия за елиминиране на рисковете или за намаляването им до приемливо ниво. Организацията са длъжни да демонстрират работата на своята система за управление на надзорния авиационен орган. Въз основа на тази информация ГД ГВА ще определя действията си към организацията.

Заинтересованите страни имат възможност да участват в създаването и актуализирането на национални карти (портфолия) на риска, като участват в съвместни семинари за риска и чрез информацията за безопасност, която те предоставят.

- **Цел на действието:** Управлението на риска в гражданското въздухоплаване на Република България е систематично, ефективно и непрекъснато се подобрява. Република България спазва изискванията на ICAO и на ниво ЕС по отношение на управлението на риска в гражданското въздухоплаване.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА изпълнява дейности, свързани с управлението на риска по отношение на безопасността в гражданското въздухоплаване в качеството си на национален компетентен орган. Въздухоплавателните организации прилагат управлението на риска по отношение

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

на безопасността, свързано с техните операции, включително описаните по-горе действия.

- **Срок:** постоянен, непрекъснат процес
- **Резултат:** Прилагане на национално ниво на процес за управление на риска по отношение на безопасността в гражданското въздухоплаване на Република България
- **Статус:** В процес на изпълнение

3.5.1.4.2. Действие на национално ниво SYS.004.2. Контролиране на рисковете, свързани с въздухоплаването като част от процеса по прилагане на Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване в Република България

ГД ГВА контролира рисковете, свързани с гражданското въздухоплаване посредством установена процедура. Информация относно процеса за управлението на риска в гражданското въздухоплаване се предоставя на субектите, заети в авиационната индустрия.

- **Цели на действието:** Управлението на риска за безопасността в Република България се характеризира със системност, ефективност и постоянна работа в посока минимизиране на въздействията на рисковите фактори. Република България отговаря на изискванията на ICAO и EASA относно разработване и въвеждане на SSP.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА и въздухоплавателните организации.
- **Срок:** Процедурата за управление на риска в авиационните субекти е публикувана през 2019 г., като част от ревизията на Плана за безопасност в гражданското въздухоплаване. Постоянен процес.
- **Резултат:** Уеднаквен подход за установяване, оценяване и управление на риска за всички въздухоплавателни организации в Република България.
- **Статус:** Изпълнено.

3.5.1.4.3. Действие на национално ниво SYS.004.3. Изготвяне карта на риска за всички сектори на въздухоплаването

Като част от процеса по прилагане на SSP в Република България ГД ГВА ще подготви карта на риска за всички сектори на въздухоплаването. По този начин се дефинира необходимостта от действия за управление на риска и коригиращи мерки.

- **Цели на действието:** Управлението на риска за безопасността в Република България се характеризира със системност, ефективност и постоянна работа в посока за подобряването. Република България отговаря на изискванията на ICAO и EASA по линия на разработване и въвеждане на Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА и авиационните субекти.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- **Срок:** 2021 г.
- **Резултат:** Портфолио за управление на риска в гражданското въздухоплаване – „Карта на рисковете“, допустими нива на безопасна експлоатация, действия и надзор.
- **Статус:** В процес на изпълнение

3.5.1.4.4. Действие на национално ниво SYS.004.4. Ефективна координация с военните власти, имащи отношение към управлението на безопасността на въздухоплаването

ГД ГВА осигурява ефективна координация с военните власти, имащи отношение към управлението на безопасността на въздухоплаването, вкл. по отношение гъвкавото използване на въздушното пространство.

- **Цели на действието:** Постигане на безопасно и ефикасно използване на въздушното пространство и прилагане на фундаменталните принципи, вкл. по отношение на сигурността и експлоатационна съвместимост. Идентифициране къде има нужда от засилване на координацията и на сътрудничеството с оглед постигане целите на Националната програма за безопасност в гражданското въздухоплаване.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА, военните власти и авиационните субекти, които изпълняват Националната програма за безопасност - SSP в съответствие със спецификата на дейността си.
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес
- **Резултат:** Ефективна координация с военните власти, имащи отношение към управлението на безопасността на въздухоплаването, вкл. по отношение гъвкавото използване на въздушното пространство.
- **Статус:** В процес на изпълнение

3.5.1.4.5. Действие на национално ниво SYS.004.5. Идентифициране и оценка на ключовите рискове за безопасността в гражданското въздухоплаване на Република България. Информирание на въздухоплавателните организации

- **Цели на действието:** Прилагане на управление на риска в гражданското въздухоплаване.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА
- **Срок:** постоянен; непрекъснат процес
- **Резултат:** Въздухоплавателните организации са запознати с ключовите рискове за гражданското въздухоплаване в Република България.
- **Статус:** В процес на изпълнение

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

3.5.1.4.6. Действие на национално ниво SYS.004.6. Разработване и прилагане на схеми за компетентност на инспекторите по въздухоплаването

- **Цели на действието:** Осигуряване „правилните“ компетентности на инспекторите по въздухоплаването, вкл. по отношение на рисковете и надзора на ефективността.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес
- **Резултат:** Поддържане на съвременни знания, умения и компетентности на инспекторите по въздухоплаването, позволяващи ефективно и ефикасно изпълнение на задълженията им в съответствие с приложимата нормативна рамка на международно, европейско и национално ниво.
- **Статус:** В процес на изпълнение

3.5.1.4.7. Действие на национално ниво SYS.004.7. Въвеждане на национални политики и процедури за събиране, анализиране, обмен и защита на данните за авиационни събития в съответствие с Регламент № 376/2014 г.

- **Цели на действието:** Осъвременяване и подобряване на нормативната уредба с оглед улесняване прилагането на разпоредбите на Регламент № 376/2014 г.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА
- **Срок:** 2021 г.
- **Резултат:** Актуализирана нормативна уредба, приведена в съответствие с Регламент № 376/2014 г. Използване на единния портал за докладване на авиационни събития – aviationreporting.eu.
- **Статус:** В процес на изпълнение

3.5.1.4.8. Действие на национално ниво SYS.004.8. Разработване и приемане на Наредба № ... за условията и реда за експлоатация на безпилотни летателни системи и надзора над техните оператори

- **Цели на действието:** Въвеждане на нова подзаконова нормативна уредба с оглед улесняване прилагането на разпоредбите на делегиран Регламент (ЕС) № 2019/947 относно правилата и процедурите за експлоатация на безпилотни въздухоплавателни средства
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА
- **Срок:** 2021 г.
- **Резултат:** Улеснено изпълнение разпоредбите на делегиран Регламент (ЕС) № 2019/947 относно правилата и процедурите за експлоатация на безпилотни въздухоплавателни средства
- **Статус:** В процес на изпълнение

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

3.5.1.5. *SYS.005. Промотиране на безопасността в гражданското въздухоплаване на Република България*

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.002: Promotion of SMS

3.5.1.5.1. Действие на национално ниво SYS.005.1. Разпространение на информация във връзка с безопасността

Действието е подпомагане на въздухоплавателните организации при въвеждането и разработването на системи за управление на безопасността чрез използване на материалите с оглед насърчаване прилагането на последните постижения в сферата на авиационната безопасност, включително на скорошните постижения от работата на SMICG, както следва:

- 1) Подобрен инструмент за оценка на системата за управление на безопасността (SMS);
- 2) Инструмент за оценка и насоки по отношение културата на безопасността в авиационната индустрия
- 3) Инструмент за самооценка на организационната култура за регулаторни органи;
- 4) Документ с позиция относно взаимовръзката между системата за управление на безопасността (SMS) и системата за управление на качеството (QMS).

ГД ГВА гарантира, че материалите, подготвени от EASA в рамките на дейности за насърчаване на безопасността, вкл. от работни групи, както и насоки, свързани с управлението на безопасността (SSP, SPAS, SMS), са на разположение на заинтересованите страни в гражданското въздухоплаване. От 2014г. чрез страницата си в Интернет ГД ГВА осигурява допълнителна информация по отношение на безопасността за авиационните субекти. ГД ГВА ще продължи да осигурява бърз достъп до материали, разработени от ESSI (Европейска стратегическа инициатива за безопасност) и работните й групи - ECAST, EHEST и EGAST, вкл. ESPN-R, която замества EHEST в операциите с хеликоптери, както със SMICG - Safety Management International Collaboration Group.

- **Цели на действието:** Подпомагане на заинтересованите страни при внедряването и разработването на SMS, като им се предоставят насоки. Подобряване на съответствието с приложимите изисквания по отношение на системите за управление на безопасността, използвани в авиационната индустрия.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА
- **Срок:** постоянен; непрекъснат процес
- **Резултат:** Споделяне и използване на най-добрите практики
- **Статус:** В процес на изпълнение

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

3.5.1.6. SYS.006. Прилагане на принципа „Култура на справедливостта“

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.027: Develop Just Culture in GA (in FPAS extended to cover all aviation domains)

3.5.1.6.1. Действие на национално ниво SYS.006.1. Политика на справедливост

ГД ГВА насърчава координацията и комуникацията между ГД ГВА, АОПА - България и Асоциацията на свръхлеката авиация. Сътрудничеството е едно от средствата за поддържане и укрепване на добрата култура за безопасност и поддържане политика на справедливост при докладване на авиационни събития, чрез създаване на атмосфера на доверие. Тези форми на сътрудничество ще продължават да се развиват.

- **Цели на действието:** Укрепване на политиката на справедливост в авиацията с общо предназначение и развлекателни дейности. Насърчаване поддържането и развитието на атмосфера на доверие, относно докладването по отношение на безопасност.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА, Асоциация на свръхлеката авиация
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
- **Резултат:** Сътрудничество, насърчаващо създаване на атмосфера на справедливост и добра култура по безопасност.
- **Статус:** В процес на изпълнение

3.5.1.6.2. Действие на национално ниво SYS.006.2. Въвеждане на нормативни изисквания за гарантиране прилагането на принципа „Култура на справедливостта“ от ГД ГВА и от въздухоплавателните организации

- **Цели на действието:** Осъвременяване и подобряване на нормативната уредба (Закон за гражданското въздухоплаване, нова Наредба 376) с цел улесняване прилагането на разпоредбите на Регламент № 376/2014 г., вкл. във връзка с прилагането на принципа „Култура на справедливостта“. Сключване на споразумение за сътрудничество между ГД ГВА и Прокуратурата на Република България във връзка с прилагането на принципа „Култура на справедливостта“.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА, Прокуратура на Република България
- **Срок:** 2021 г.
- **Резултат:** Актуализирана нормативна уредба, приведена в съответствие с Регламент № 376/2014 г. Използване на единен портал за докладване на авиационни събития – aviationreporting.eu. Ангажиране на Прокуратурата на Република България да прилага принципа „Култура на справедливостта“.
- **Статус:** В процес на изпълнение

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

3.5.1.7. SYS.007. Системи за управление на безопасността (SMS)

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.026: SMS assessment

3.5.1.7.1. Действие на национално ниво SYS.007.1. Разработване на годишни планове за надзор въз основа на постигнати резултати от въздухоплавателните организации

Процесът на надзор, съгласно представянето на организациите, позволява на началниците на отделите, отговорни за различните области на въздухоплаването да използват информацията, получена от надзора, както и други източници, свързани с безопасността, за да изградят единна карта на риска, обхващаща всички аспекти на авиационните услуги.

За извършване на оценка на ефективността на системите за управление на съответствието на организациите и на системите за управление на безопасността (SMS), ГД ГВА използва методи за оценка, вкл. разработени от EASA, които представят доказателства за съответствието и ефективността на системите за управление на въздухоплавателните организации.

Определят се целеви нива за ефективността на всички системи за управление на безопасността, използвани от въздухоплавателните организации, или за различни елементи на тези системи. Въз основа на резултатите ГД ГВА взема решение за необходимостта от действия (напр. надзор, повишаване на безопасността).

Националните индикатори за ефективност на безопасността също се използват за наблюдение на развитието на ефективността на SMS в организациите.

- **Цели на действието:** Осъществяване на надзор, базиран на представянето на въздухоплавателните организации (Performance Based Oversight, PBO), чрез постоянно събиране и анализ на информация за рисковете за безопасността:
 - ✓ Последователно, пропорционално и ефективно прилагане на този подход от инспекторите, отговорни за надзор над авиационните субекти.
 - ✓ Промяна на детайлността, фокуса и вида на упражнявания надзор, в съответствие с дефинираните рискове и представянето на организациите.
 - ✓ Ефективно прилагане на процедурите за надзор над промени във функционални системи за УВД/АНО.
 - ✓ Създаване на ясни процедури за изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 376/2014, които са адресирани към всички авиационни субекти, включително и организациите за обучение.
 - ✓ Насърчаване на въздухоплавателните организации да използват и въвеждат помощните материали, разработени от SMICG (Safety Management International Collaboration Group).
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА
- **Срок:** постоянен, непрекъснат процес
- **Резултат:** Постигане на ефективен надзор над безопасността, съчетан с управление на риска в индустрията. ГД ГВА прилага методи за оценка и инструменти за оценка на ефективността по отношение управлението на

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

безопасността и ги използва в своите дейности. ГД ГВА е в състояние да предостави на EASA необходимата информация за ефективността на SMS на българските въздухоплавателни организации и да даде обратна връзка за областите, в които инструментът за оценка на SMS на EASA трябва да бъде доразвит.

- **Статус:** В процес на изпълнение

3.5.1.7.2. Действие на национално ниво SYS.007.2. Внедряване и използване на инструмента на EASA за оценка на системата за управление на безопасността (SMS), създаден в подкрепа осъществяването на надзор, основаващ се на риска и на ефективността (без накръняване на задълженията, произтичащи от Схемата за ефективност на УВД в рамките на Единното европейско небе). Предоставяне на обратна връзка на EASA относно използването на инструмента за целите на стандартизацията и за непрекъснато подобрене на инструмента за оценка. Регулярно информирание на EASA относно статуса на съответствие с изискванията на SMS и относно ефективността на авиационната индустрия по отношение на SMS

- **Цели на действието:** Оптимизиране дейностите на ГД ГВА по отношение прилагането и оценката на системата за управление на безопасността и насърчаване прилагането на унифициран подход, съпоставим с добрите практики на европейско и национално ниво
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА
- **Срок:** Постоянен, ежегодно докладване
- **Резултат:** Подобряване на съответствието с приложимите изисквания по отношение на системите за управление на безопасността, използвани в авиационната индустрия
- **Статус:** В процес на изпълнение; непрекъснат процес

3.5.1.7.3. Действие на национално ниво SYS.007.3. Насърчаване културата на безопасност, управленската култура на въздухоплавателните организации, взаимодействието между процесите, свързани с идентификацията на риска и процеса на мониторинг от страна на организацията, използването на инспекторските констатации и на информацията за безопасността

- **Цели на действието:** Адаптиране и подобряване системата на надзор на безопасността в гражданското въздухоплаване
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес
- **Резултат:** Подобряване на системите за управление на въздухоплавателните организации, в частност по отношение на авиационната безопасност

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- **Статус:** В процес на изпълнение

3.5.1.8. SYS.008. Компетентности за надзор, ресурси и фокусни области

- 3.5.1.8.1. Действие на национално ниво SYS.008.1. Преглед на Част-147 относно въвеждане на дистанционно обучение

Референтен номер и наименование в EPAS: RMT.0544 Review Part-147

- **Цели на действието:** Преглед/Изменение на процедурите в Наръчника на инспектора относно Част-147 и ефективен надзор относно издадени изключения за провеждане на дистанционно обучение.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА, Организация за обучение и изпитване на персонал по техническо обслужване (ООИПТО)
 - ✓ ГД ГВА по отношение на управлението на риска и надзора на организациите на национално ниво.
 - ✓ ООИПТО.
- **Срок:** 31.12.2021 г.
- **Резултат:** Причинно-следствените връзки са включени в националните индикатори и се управляват чрез системите за управление на безопасността на ГД ГВА и на авиационните субекти.
- **Статус:** Инициран процес

- 3.5.1.8.2. Действие на национално ниво SYS.008.2 Ефективен надзор над технически записи на ВС

Референтен номер и наименование в EPAS: RMT.0276 Technical records

- **Цели на действието:** Въвеждане на критерии за предотвратяване на непълни записи. Разработване на концепция за цялостно проследяване на експлоатацията и записите на ВС, проследяване на компонентите и използване на устройства за радиочестотна идентификация (RFID). Предотвратяване на непълни технически записи.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА, Организация за управление и поддържане на постоянна летателна годност (ОУППЛГ), Организация за техническо обслужване (ОТО)
 - ✓ ГД ГВА по отношение на управлението на риска и надзора на организациите на национално ниво.
 - ✓ ОУППЛГ, ОТО.
- **Срок:** 31.12.2021 г.
- **Резултат:** Причинно-следствените връзки са включени в националните индикатори и се управляват чрез системите за управление на безопасността на ГД ГВА и на авиационните субекти.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- **Статус:** Иницириран процес

3.5.1.8.3. Действие на национално ниво SYS.008.3. Отговорности на ОУППЛГ и Част-145 организациите

Референтен номер и наименование в EPAS: RMT.0217 CAMOs' and Part-145 organizations' responsibilities

- **Цели на действието:** Създаване на принципите за смекчаване на рисковете, свързани с неправилна оценка, координиране и контрол на отговорностите на ОУППЛГ и Част-145 организациите, особено в сложно и многостепенно сътрудничество с подизпълнител(и). Смекчаване на рисковете, свързани с неправилна оценка и координиране на отговорностите на ОУППЛГ и Част-145 организациите. Повишаване ефективността на контролната дейност.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА, авиационните оператори, ОУППЛГ, ОТО
 - ✓ ГД ГВА по отношение на управлението на риска и надзора на организациите на национално ниво.
 - ✓ ОУППЛГ, ОТО.
- **Срок:** 31.12.2021 г.
- **Резултат:** Причинно-следствените връзки са включени в националните индикатори и се управляват чрез системите за управление на безопасността на ГД ГВА и на авиационните субекти.
- **Статус:** Иницириран процес

3.5.1.9. SYS.009. Капацитет за надзор

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.032 Oversight capabilities

3.5.1.9.1. Действие на национално ниво SYS.009.1. Осигуряване на персонал на компетентния орган (ГД ГВА) с адекватната квалификация за осъществяване надзора на безопасността

- **Цели на действието:** Поддържане на необходимия административен капацитет от достатъчен на брой адекватно квалифициран персонал на ГД ГВА за осигуряване изпълнението на дейностите за надзор качествено и в срок
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес
- **Резултат:** изграждане и подобряване на капацитета на ГД ГВА за осъществяване надзора на безопасността в гражданското въздухоплаване
- **Статус:** В процес на изпълнение

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

3.5.1.10. SYS.010. Изисквания за професионално владение на езика

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.033 Language proficiency requirements – share best practices, to identify areas for improvement for the uniform and harmonized language proficiency requirements implementation

3.5.1.10.1. Действие на национално ниво SYS.010.1. Събиране и систематизиране на информация и предоставяне на обратна връзка до ЕААБ относно това по какъв начин са въведени изискванията за владение на езика, вкл. предоставяне на обучение на английски език от страна на организациите за обучение на ръководители полети, за целите на хармонизацията и уеднаквеното приложение на изискванията

- **Цели на действието:** Осигуряване на изчерпателна и надеждна информация относно въвеждането на изискванията за владение на езика, вкл. предоставяне на обучение на английски език от страна на организациите за обучение на ръководители полети, за целите на хармонизацията и уеднаквеното приложение на изискванията
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес
- **Резултат:** Поддържане и актуализиране на база данни със систематизирана информацията
- **Статус:** В процес на изпълнение

3.5.2. Проблеми при експлоатацията и действия, които засягат различни области на въздухоплаването

В сравнение със системните аспекти, проблемите на експлоатационно ниво имат пряка връзка с действията на отделния човек, организация или оперативна област, както и с факторите на околната среда, вкл. особености на метеорологичната обстановка. Опасностите на ниво експлоатация може да имат директни връзки със ситуации, които да се развият в инцидент или произшествие.

Експлоатационните опасности и рисковете често се идентифицират чрез анализ на данни от доклади за събития, както и извършване на оценки на риска. При всяко действие, описано в този раздел, отговорностите се възлагат не само на ГД ГВА, но и на заинтересованите страни в няколко авиационни области. Страните, отговорни за изпълнението, са описани след всяко действие.

Действията целят намаляване на вероятността от събития, които водят до инциденти, сериозни инциденти и произшествия, както и намаляване на тежестта на последствията.

Експлоатационните аспекти са по-пряко свързани с действията на отделно лице, организация или оперативна област или с фактори на околната среда, включително например събития, свързани с метеорологичната обстановка. Заплаха на оперативен ниво може директно да предизвика ситуация да се превърне в събитие, вкл. инцидент, сериозен инцидент или авиационно произшествие.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

Експлоатационните заплахи и факторите за безопасност често се идентифицират чрез анализ на данни от доклади за безопасност на полета и събития и чрез извършване на оценки на риска. Чрез мерки за адекватно управление на риска се цели да се намали вероятността от случване на събития, които водят до авиационни събития, вкл. инциденти, сериозни инциденти и произшествия и смекчават сериозността на техните последици.

Наред с други аспекти EPAS изисква националните планове за безопасност да включват заплахи, идентифицирани на международно ниво. Те включват следните теми:

- ✓ Загуба на управление по време на полет (LOC-I);
- ✓ Излизане от пистата за излитане и кацане (RE);
- ✓ Навлизане в пистата за излитане и кацане (RI);
- ✓ Сблъсък по време на полет (MAC);
- ✓ Безопасност на земя;
- ✓ Контролиран полет в непосредствена близост до терена (CFIT);
- ✓ Огън, дим и изпарения;
- ✓ Нарушения на минималните норми за сепарация (AI).

3.5.2.1. OPS.001. Загуба на управление по време на полет (LOC-I)

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.004 Include loss of control in flight in national SSPs

3.5.2.1.1. Действие на национално ниво OPS.001.1. Загуба на управление по време на полет (LOC-I)

Загубата на управление по време на полет (LOC-I), както и идентифицираните причинноследствени връзки са включени в националните индикатори, и цели по безопасност. Заинтересованите страни следва да предприемат действия за намаляване на риска, посредством вътрешнофирмените системи за управление на безопасността.

ГД ГВА следи броя на събитията от типа LOC-I и нивото на риска. ГД ГВА определя изискваните действия като част от националното управление на риска по отношение на авиационната безопасност и оценява начина, по който заинтересованите страни разглеждат и обработват заплахите от LOC-I.

- **Цели на действието:** Намаляване на риска от загуба на управление по време на полет.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА; въздухоплавателните организации
 - ✓ ГД ГВА – по отношение на управлението на риска и надзора на организациите на национално ниво.
 - ✓ Въздухоплавателните организации – обработват и управляват рисковете по отношение на своята дейност.
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
- **Резултат:** Събитията LOC-I и техните причинноследствени връзки са включени в националните индикатори и се проследяват в системите за управление на безопасността на ГД ГВА и на въздухоплавателните организации.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- **Статус:** В процес на изпълнение.

3.5.2.1.2. Действие на национално ниво OPS.001.2. Специализирана операция за преустановяване на лазерни атаки срещу ВС и ЛКК в района на летище София

Лазерните атаки представляват сравнително голям дял от застрашаващите безопасността авиационни събития за България. Съгласно националния доклад за безопасността в гражданското въздухоплаване на Република България за 2019 г. смущенията на ВС посредством огнестрелни оръжия, фойерверки, летящи хвърчила, лазерни лъчи, мощни лазерни светлинни източници, дистанционно управляеми летателни системи, модели на ВС или други подобни средства представляват 17,84% от докладваните събития до Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт.

- **Цели на действието:** Постигане на високо ниво на осведоменост по отношение на рисковете от лазерни атаки на всички засегнати служители от ключовите организации в процеса. Постигане на дълбоко разбиране за целите на операцията от страна на всички участници чрез разработване на детайлен план. Намаляване/прекратяване на наблюдаваните атаки чрез ефективно изпълнение на заложените в плана мерки/дейности. Анализ на изпълнението на плана и постигнатите резултати. Набелязване на допълнителни дейности при необходимост. Подготовка на последващи действия в средносрочен и дългосрочен план на база на получените резултати.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА; ДП РВД, МВР
- **Срок:** 2020 г. за изпълнение на специализираната операция; 2021 г. за подготовка на последващи действия в средносрочен и дългосрочен план.

3.5.2.2. OPS.002. Излизане от пистата за излитане и кацане (RE)

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.007 Include runway excursions in national SSPs

3.5.2.2.1. Действие на национално ниво OPS.002.1. Излизане от пистата за излитане и кацане (RE)

Излизането от пистата за излитане и кацане (ПИК), (RE), и идентифицирането на причинно-следствените връзки са включени в националните индикатори и цели за безопасност в гражданското въздухоплаване. Заинтересованите страни следва да обработват заплахите по отношение на RE, да ги свеждат до минимум, посредством системите за управление на безопасността и да предприемат действия за намаляване на риска.

ГД ГВА следи броя и нивото на риска от събитията свързани с RE, определя необходимите действия, като част от националното управление на риска за авиационната безопасност и оценява действията предприети от авиационните субекти.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- **Цели на действието:** Намаляване на риска от RE.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА; въздухоплавателните организации
 - ✓ ГД ГВА – по отношение на управлението на риска и надзора на организациите на национално ниво.
 - ✓ Въздухоплавателните организации – обработват и управляват рисковете по отношение на своята дейност.
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
- **Резултат:** Събитията, свързани с RE и техните причинно-следствени връзки са включени в националните индикатори и се управляват чрез системите за управление на безопасността на ГД ГВА и на въздухоплавателните организации.
- **Статус:** В процес на изпълнение

3.5.2.2.2. Действие на национално ниво OPS.002.2. Прилагане на препоръките от Европейския план за действие, относно предотвратяване на излизане от пистата за излитане и кацане

ГД ГВА прилага препоръките от Европейския план за действие, относно предотвратяване на излизане от ПИК (European Action Plan for Prevention of Runway Excursions, EAPPRE). Тези препоръки се изпълняват съвместно с доставчиците на услуги от авиационния сектор.

- **Цели на действието:** Своевременно въвеждане на препоръките от EAPPRE.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА; въздухоплавателните организации
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
- **Резултат:** Въвеждане в действие на препоръките на EAPPRE.
- **Статус:** В процес на изпълнение

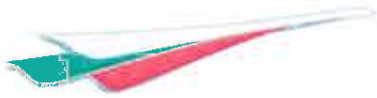
3.5.2.3. OPS.003. Навлизане в пистата за излитане и кацане (RI)

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.014: Include runway incursions in national SSPs

3.5.2.3.1. Действие на национално ниво OPS.003.1. Навлизане в ПИК (RI)

В националните показатели и цели за авиационна безопасност са включени заплахи от навлизане в ПИК (RI) и идентифициране на причинно-следствените връзки. Участниците следва да обработват информацията относно заплахи от RI и предприемат действия за намаляване на риска. ГД ГВА следи броя и нивото на риска от събитията на RI, определя необходимите действия, като част от националното управление на този риск и оценява начина, по който заинтересованите страни разглеждат и обработват заплахите от RI.

- **Цели на действието:** Намаляване на риска от неразрешено навлизане в ПИК.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА; въздухоплавателните организации
 - ✓ ГД ГВА – по отношение на управлението на риска и надзора на организациите на национално ниво.
 - ✓ Въздухоплавателните организации – обработват и управляват рисковете по отношение на своята дейност.
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
- **Резултат:** Събитията, свързани с RI и техните причинно-следствени връзки са включени в националните индикатори и се управляват чрез системите за управление на безопасността на ГД ГВА и на въздухоплавателните организации.
- **Статус:** В процес на изпълнение.

3.5.2.3.2. Действие на национално ниво OPS.003.2. Прилагане на препоръките от Европейския план за действие за предотвратяване на неоторизираните навлизания в ПИК - EAPPRI (European Action Plan for Prevention of Runway Incursions)

ГД ГВА анализира препоръките от Европейския план за действие за предотвратяване на неоторизираните навлизания в ПИК - EAPPRI (European Action Plan for Prevention of Runway Incursions) и ги прилага в сътрудничество с организациите и доставчиците на авиационни услуги.

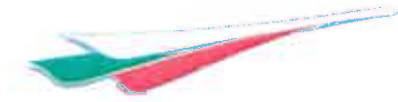
- **Цели на действието:** Въвеждане в действие на препоръките от EAPPRI в кратки срокове.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА; въздухоплавателните организации
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
- **Резултат:** Въвеждане в действие на препоръките на EAPPRI.
- **Статус:** В процес на изпълнение

3.5.2.4. OPS.004. Сблъсък по време на полет (Mid-air collisions - MAC)

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.010: Include MACs in national SSPs

3.5.2.4.1. Действие на национално ниво OPS.004.1. Сблъсък по време на полет (Mid-air collisions)

В националните показатели и цели за авиационната безопасност са включени заплахите от сблъсък по време на полет и идентифициране на причинно-следствените връзки. Авиационните организации, чрез системите за управление на безопасността, следва да обработват информацията, относно заплахите от MAC и предприемат действия за намаляване на риска. ГД ГВА постоянно следи данните предоставени от ДАНО за нарушение на минималната сепарация (Separation minima infringement). Следи броя и нивото на риска от събитията на MAC, определя необходимите действия, като част от националното управление на авиационния риск и оценява начина, по който заинтересованите страни разглеждат и обработват заплахите.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- **Цели на действието:** Намаляване на риска от сблъсък по време на полет.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА; въздухоплавателните организации
 - ✓ ГД ГВА – по отношение на управлението на риска и надзора на организациите на национално ниво.
 - ✓ Въздухоплавателните организации – обработват и управляват рисковете по отношение на своята дейност.
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
- **Резултат:** Събитията, свързани с МАС и техните причинно-следствени връзки са включени в националните индикатори и се управляват чрез системите за управление на безопасността на ГД ГВА и на авиационните субекти.
- **Статус:** В процес на изпълнение.

3.5.2.5. OPS.005. Загуба на сепарация между гражданско и военно ВС

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.024: Loss of separation between civil and military aircraft

3.5.2.5.1. Действие на национално ниво OPS.005.1. Загуба на сепарация между гражданско и военно ВС

В националните показатели и цели за авиационната безопасност са включени заплахите от загуба на сепарация между гражданско и военно ВС, и идентифицираните причинно-следствени фактори. Участниците следва да обработват заплахите от такива събития и предприемат действия за намаляване на риска. ГД ГВА постоянно следи данните предоставени от ДАНО за нарушение на минималната сепарация (Separation minima infringement). ГД ГВА следи измененията в нивото на риска при събития, свързани със загуба на сепарация, определя необходимите действия, като част от националното управление на авиационния риск и оценява начина, по който заинтересованите страни разглеждат и обработват съответните заплахи.

- **Цели на действието:** Намаляване на риска от загуба на сепарация между гражданско и военно ВС.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА по отношение на управлението на риска и надзора на организациите на национално ниво. Авиационните субекти обработват и управляват рисковете в своята дейност.
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
- **Резултат:** По-добра координация при експлоатация на военни и граждански ВС.
- **Статус:** В процес на изпълнение

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- 3.5.2.5.2. Действие на национално ниво OPS.005.2. Прилагане на документ на ICAO 10088 (Наръчник за сътрудничество между гражданските и военните власти), който замени ICAO Circular 330 за сътрудничество между гражданските и военните власти по отношение на УВД
- **Цели на действието:** Насърчаване на сътрудничеството между гражданските и военните власти по отношение на УВД в съответствие с препоръчителните практики на ICAO
 - **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА, МО
 - **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
 - **Резултат:** Подобряване на координацията и засилване на сътрудничеството между гражданските и военните власти по отношение на УВД в съответствие с препоръчителните практики на ICAO
 - **Статус:** В процес на изпълнение
- 3.5.2.5.3. Действие на национално ниво OPS.005.3. Разработване, хармонизиране и публикуване на изисквания и инструкции за експлоатация на държавни ВС с оглед осигуряването на необходимото сепариране между държавни и граждански ВС
- **Цели на действието:** Осигуряване на необходимите изисквания и инструкции по отношение спазване на нормите за сепарация между граждански и военни ВС
 - **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА, МО
 - **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
 - **Резултат:** Подпомагане на военните ВС да спазват изискванията за сепарация с граждански ВС
 - **Статус:** В процес на изпълнение
- 3.5.2.5.4. Действие на национално ниво OPS.005.4. Улесняване предоставянето/ предоставяне на първични радиолокационни данни от военните радиолокационни системи към гражданските автоматизирани системи за УВД
- **Цели на действието:** Подобряване сепарирането на граждански и военни ВС в съответствие с приложимите изисквания
 - **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА, МО
 - **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
 - **Резултат:** Намаляване броя на авиационните събития, свързани с нарушена сепарация между държавни и граждански ВС
 - **Статус:** В процес на изпълнение

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

3.5.2.6. OPS.006. Проучване възможностите за внедряване на SESAR решения за подобряване безопасността на пистата за излитане и кацане

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.029 Implementation of SESAR runway safety solutions

3.5.2.6.1. Действие на национално ниво OPS.006.1. Извършване съвместно с летищните оператори и ДП РВД на оценка на потребностите от внедряване на SESAR решения, свързани с ground situational awareness, airport safety net vehicles and enhanced airport safety nets. SESAR решения № 01, № 02, № 04, № 26, № 47, № 48, № 70, които са разработени с цел подобряване безопасността на ПИК, могат да бъдат разгледани и анализирани, доколкото са приложими

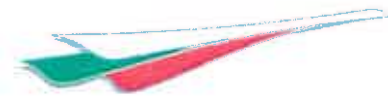
- **Цели на действието:** Подобряване на авиационната безопасност
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА, летищни оператори
- **Срок:** Постоянен, непрекъснат процес
- **Резултат:** Намаляване броя на авиационните събития, свързани с навлизане и излизане от пистата за излитане и кацане
- **Статус:** В процес на изпълнение

3.5.2.7. OPS.007. Проучване възможностите за внедряване на SESAR решения за намаляване на риска от сблъсквания във въздуха и в зоните на летищата

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.030 Implementation of SESAR solutions aiming to reduce the risk of mid-air collision en-route and in terminal areas

3.5.2.7.1. Действие на национално ниво OPS.007.1. Проучване на възможностите за извършване на оценка съвместно с ROMATSA, на която е делегирано предоставянето на аеронавигационно обслужване във въздушното пространство на Р България по линия на Дунавския функционален блок въздушно пространство, на потребностите от прилагане на SESAR решения, свързани със засилени сигнали за тревога при кратковременни конфликти между ВС и/или засилени мрежи по безопасността, като например SESAR решения № 60 и № 69, доколкото същите са приложими

- **Цели на действието:** Подобряване на авиационната безопасност
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА, ROMATSA
- **Срок:** Постоянен, непрекъснат процес
- **Резултат:** Намаляване броя на авиационните събития, свързани със сблъсквания във въздуха и в зоните на летищата
- **Статус:** В процес на изпълнение

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

3.5.2.8. OPS.008. Безопасност на земя

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.018: Include ground safety in national SSPs

3.5.2.8.1. Действие на национално ниво OPS.008.1. Осигуряване на безопасност на земя чрез системите за управление на безопасността и намаляване на риска, свързан с дейности за наземно обслужване

В националните показатели и цели за авиационната безопасност са включени заплахите свързани с наземното обслужване и идентифицираните причинноследствени връзки. Участниците в тези дейности следва да обработват заплахите чрез системите за управление на безопасността и да предприемат действия за намаляване на риска. ГД ГВА следи броя и нивото на риска от събитията, свързани със дейности при наземно обслужване и по перона, определя необходимите действия, като част от националното управление на авиационния риск и оценява начина, по който заинтересованите страни са разглеждат и обработват тези заплахи.

- **Цели на действието:** Намаляване на риска по отношение на наземните дейности.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА; въздухоплавателните организации
 - ✓ ГД ГВА – по отношение на управлението на риска и надзора на организациите на национално ниво.
 - ✓ Въздухоплавателните организации – обработват и управляват рисковете по отношение на своята дейност.
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
- **Резултат:** Събитията, свързани с дейностите по управление на перона НО и техните причинно-следствени връзки са включени в националните индикатори и се управляват чрез системите за управление на безопасността на ГД ГВА и на авиационните субекти.
- **Статус:** В процес на изпълнение.

3.5.2.8.2. Действие на национално ниво OPS.008.2. Разработване на инструктивни материали за подобряване и поддържане на високо ниво на безопасност за летища и наземни оператори.

Референтен номер и наименование в EPAS: SPT.102: Development of new safety promotion material on high-profile aerodrome and groundhandling safety issues.

Действието касае подпомагане на летищата и наземните оператори при идентифициране на значимите рискове за безопасността, които са определени в „Пътна карта за наземното обслужване“, в съответствие с разпоредбите на базовия Регламент (ЕС) 2018/1139.

- **Цел:** Осигуряване на високи стандарти за безопасност на операциите.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА съвместно с авиационните субекти периодично обсъждат начини за информираност за ситуацията на земя.
- **Статус:** Иницириран процес.
- **Срок:** Постоянен.

3.5.2.8.3. Действие на национално ниво OPS.008.3. Предоставяне на полетна информация от летищния оператор

Референтен номер и наименование в EPAS: RMT.0722: Provision of aeronautical data by the aerodrome operator

Действието се отнася до включване в подзаконовата нормативна уредба на изисквания за предоставяне на полетна информация от летищните оператори.

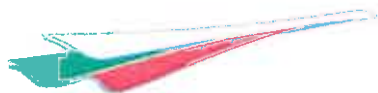
- **Цел:** Осигуряване на съответствие със стандартите за безопасност.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА; авиационни субекти
 - ✓ ГД ГВА: Надзор за спазване на изискванията за съответствие при наземното обслужване, за да се идентифицират основните рискове спрямо операциите на ВС (напр. в случай на грешки при отчитане на масата и баланса на ВС, неспазване на процедурите за опасни товари, щети по ВС по време на наземното обслужване и др.).
 - ✓ Авиационни субекти: Летища, летищни оператори и организации за наземно обслужване актуализират своите фирмени ръководства и СУБ в съответствие с измененията на Регламент (ЕС) 139/2014 и Наредба №20.
- **Статус:** Иницириран процес.
- **Срок:** постоянен

3.5.2.8.4. Действие на национално ниво OPS.008.4. Предоставяне на хармонизирано обслужване на перона на летищата

Референтен номер и наименование в EPAS 2020-2024: RMT. 0485 Requirements for apron management services at aerodromes.

Действието се отнася до прилагане на хармонизиран подход, включително и към подизпълнителите, който да подпомага предоставянето на услуги на перона на летищата.

- **Цел:** Постоянно подобряване на безопасността чрез прилагане на единни стандартни процедури за безопасност.
- **Отговорни за изпълнението:**
 - ✓ ГД ГВА - Актуализация на Наредба №20 относно изискванията към доставчиците на услуги на перона.
 - ✓ Авиационни субекти – Определяне на рисковете чрез отчитане на събитията, свързани с наземните операции и набелязване на мерки за смекчаване на въздействието.
- **Статус:** Иницириран процес.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- **Срок:** Постоянен.

3.5.2.9. **OPS.009. Контролиран полет в непосредствена близост до терена (Controlled flight into terrain, CFIT)**

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.006: Include CFIT in national SSPs

- 3.5.2.9.1. Действие на национално ниво OPS.009.1. Въвеждане и поддържане на постоянно действащи предупредителни системи (Safety nets) при предоставяне на аеронавигационно обслужване на въздухоплавателни средства в контролирано въздушно пространство

В националните показатели и цели за авиационната безопасност са включени заплахите свързани с контролиран полет в непосредствена близост до терена (Controlled flight into terrain) и идентифициране на причинно-следствените фактори. Участниците следва да обработват заплахите от тези събития, чрез системите за управлението на безопасността и да предприемат действия за намаляване на риска. ГД ГВА следи броя и нивото на риска от събитията, свързани с контролиран полет в непосредствена близост до терена, определя необходимите действия, като част от националното управление на авиационния риск и оценява начина, по който заинтересованите страни разглеждат, и обработват тези опасности. ДАНО въвеждат и поддържат постоянно действащи предупредителни системи (Safety nets) при предоставяне на аеронавигационно обслужване на въздухоплавателни средства в контролирано въздушно пространство. ГД ГВА следи данните предоставени от ДАНО за нарушаване на минималните безопасни височини.

- **Цели на действието:** Намаляване на риска по отношение на изпълнение на контролиран полет в непосредствена близост до терена.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА; въздухоплавателните организации
 - ✓ ГД ГВА – по отношение на управлението на риска и надзора на организациите на национално ниво.
 - ✓ Въздухоплавателните организации – обработват и управляват рисковете в своята дейност.
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
- **Резултат:** Събитията, свързани с контролиран полет в непосредствена близост до терена и причинно-следствените връзки, са включени в националните индикатори и се управляват чрез системите за управление на безопасността на ГД ГВА и на авиационните субекти.
- **Статус:** В процес на изпълнение.

3.5.2.10. **OPS.010. Огън, дим и изпарения**

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.005: Include fire, smoke and fumes in national SSPs

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

3.5.2.10.1. Действие на национално ниво OPS.010.1 Огън, дим и изпарения

В националните показатели и цели за авиационната безопасност са включени заплахите свързани с огън, дим и изпарения във ВС, както и идентифициране на причинно-следствените връзки. Участниците следва да обработват заплахите от тези събития чрез системите за управление на безопасността и предприемат действия за намаляване на риска. ГД ГВА следи броя и нивото на риска от събитията, свързани с огън, дим и изпарения във ВС, определя необходимите действия като част от националното управление на авиационния риск и оценява начина, по който заинтересованите страни разглеждат и обработват съответните заплахи.

- **Цели на действието:** Намаляване на риска по отношение на огън, дим и изпарения във ВС.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА; въздухоплавателните организации
 - ✓ ГД ГВА – по отношение на управлението на риска и надзора на организациите на национално ниво.
 - ✓ Въздухоплавателните организации – обработват и управляват рисковете в своята дейност.
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
- **Резултат:** Събитията, свързани с огън, дим и изпарения във ВС и причинно-следствените връзки са включени в националните индикатори и се управляват чрез системите за управление на безопасността на ГД ГВА и на въздухоплавателните организации.
- **Статус:** В процес на изпълнение.

3.5.2.11. OPS.011. Контрол на полетни данни

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.003 Member States should maintain a regular dialogue with their national aircraft operators on flight data monitoring (FDM) programmes

3.5.2.11.1. Действие на национално ниво OPS.011.1. Организиране на срещи с оператори, използващи програми за контрол на полетните данни (Flight Data Monitoring) за дискусии относно анализ на полетни данни

- **Цели на действието:** Подпомагане на операторите, използващи програми за контрол на полетните данни, като част от системата им за управление на безопасността. Осигуряване на поверителна комуникация и споделяне на информация между авиационната индустрия и ГД ГВА.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА – организира срещи; авиационните субекти, използващи програми за контрол на полетните данни – участват в организираните срещи и представят добри практики за повишаване на безопасността.
- **Срок:** 2019 г., непрекъснат процес
- **Резултат:** Редовни срещи с оператори работещи с FDM данни.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- **Статус:** Организиране на минимум две работни срещи годишно.

3.5.2.11.2. Действие на национално ниво OPS.011.2. ГД ГВА възлага на операторите, работещи с програми за контрол на полетните данни (Flight Data Monitoring) включване на проблемните области, имащи отношение към националните индикатори за безопасност, при анализ на данните. ГД ГВА се ангажира с прилагане на това действие, като го включва в програмата за надзор

- **Цели на действието:** Въвеждане на национални показатели за безопасност в програмите за контрол на полетните данни (Flight Data Monitoring) на операторите, където е приложимо.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА – организира срещи; авиационните субекти, използващи програми за контрол на полетните данни – участват в срещите
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес
- **Резултат:** Анализът на данните от FDM се осъществява в съответствие с националните индикатори по безопасност.
- **Статус:** В процес на изпълнение; непрекъснат процес.

3.5.2.11.3. Действие на национално ниво OPS.011.3. Изготвяне на национален доклад за прилагане на програмата за контрол на данни

ГД ГВА подготви национален доклад за 2019 г. относно прилагане на програмата за контрол на полетни данни (Flight Data Monitoring), в сътрудничество с авиационните фирми. В бъдеще се предвижда всеки оператор да представя такъв доклад на срещите, провеждани от ГД ГВА.

- **Цели на действието:** Целта е да бъде подпомогнато управлението на безопасността във въздухоплаването в Р. България и операторите, работещи с програми за контрол на полетните данни (Flight Data Monitoring), чрез широко и системно използване на полетните данни.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА; авиационните субекти.
- **Срок:** 2019 г.
- **Резултат:** Национален доклад за контрол на полетните данни (Flight Data Monitoring)
- **Статус:** Изпълнено

3.5.3. Действия по специфични области и ключови заплахи

Раздел 3.4.3 съдържа действия, определени отделно за всяка област на въздухоплаването. Тези действия са определени въз основа на EPAS и резултатите от процесите по управление на риска за безопасността на въздухоплаването на национално ниво.

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

3.5.3.1. **SYS.HE.001 Осигуряване на безопасност при експлоатация на хеликоптери**

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.015: Helicopter safety events

3.5.3.1.1. Действие на национално ниво HE.001.1. Организиране на събития относно безопасната експлоатация на хеликоптери

ГД ГВА в партньорство с представители на индустрията, организират ежегодно събития относно безопасната експлоатация на хеликоптери. Материалите на EHEST, IHST, NAA, HeliOffshore или други източници на информация се популяризират от 2014 г.

- **Цели на действието:** Повишаване на безопасността при експлоатация на хеликоптери.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА
- **Срок:** Постоянен процес.
- **Резултат:** Въздухоплавателните организации и ГД ГВА работят заедно с цел повишаване на безопасността.
- **Статус:** В процес на изпълнение

3.5.3.2. **OPS.GA.001. Осигуряване на безопасност в авиацията за общо предназначение (General aviation)**

Под авиация за общо предназначение се разбират всички пилотирани въздухоплавателни услуги, с изключение на търговския въздушен транспорт и авиохимически работи. ГД ГВА работи по отношение на безопасността на авиацията с общо предназначение и развлекателната дейност.

Референтен номер в EPAS: MST.016 Airspace infringement risk in General Aviation

3.5.3.2.1. Действие на национално ниво OPS.GA.001.1. Нарушения във въздушното пространство

Понастоящем нарушенията на въздушното пространство (AI - Airspace Infringements) не се явяват като основна заплаха за авиацията с общо предназначение и развлекателна дейност в Р. България. В продължение на няколко години бяха предприети действия за намаляване на свързаните с тях рискове. Събитията на AI и техните нива на риск се наблюдават като част от националното управление на риска за авиационната безопасност.

- **Цели на действието:** Намаляване на риска от нарушения във въздушното пространство (AI) и сблъсъци по време на полет (MAC).
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА
- **Срок:** Постоянен процес.
- **Резултат:** Управляван риск от нарушения във въздушното пространство (AI) и сблъсъци по време на полет (MAC)

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- **Статус:** В процес на изпълнение.

3.5.3.3. **SYS.GA.002. Разпространение на съобщения относно безопасността на полетите**

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.025 Improve the dissemination of safety messages

3.5.3.3.1. Действие на национално ниво SYS.GA.002.1. Разпространение на съобщения за безопасност

Ключов елемент за подобряване на безопасността е обменът на добри практики, чрез използване на различни комуникационни канали. ГД ГВА организира семинари и работни срещи, на които се обсъждат основните рискове и проблемни области.

- **Цели на действието:** Подобряване на разпространението на информация относно безопасността на полетите, като основен системен фактор за безопасност.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА, АОПА – България, Асоциация на свърхлеката авиация
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
- **Резултат:** Ефективен подход, базиран на риска при разпространение на информация, отнасяща се до безопасността.
- **Статус:** В процес на изпълнение.

3.5.4. Възникващи проблеми

Възникващите проблеми са свързани с опитите да се предвидят проблеми, които могат да представляват заплаха за различни аспекти на въздухоплаването в непосредствено или близко бъдеще. Те често се отнасят до промени в работната среда. Промяната може да бъде свързана с напредъка на технологиите, новите методи на работа, обществените промени или такива явления като изменението на климата. В бъдеще следва да се обръща по-голямо внимание на заплахите, свързани с околната среда в авиацията, и тяхното съвместяване с въпросите на безопасността.

На европейско равнище, ключови целеви области за действия, насочени към подобряване на безопасността, са експлоатацията на дронове, рисковете за сигурността, които засягат безопасността на въздухоплаването, новите бизнес модели, както и нови продукти, системи, технологии и операции.

3.5.4.1. **NBM.001 Нови бизнес модели**

Референтен номер и наименование в EPAS: MST.019: Better understanding of operators' governance structure

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

- 3.5.4.1.1. **Действие на национално ниво NBM. 001.1.** Проучване как лицата на ключови позиции във въздухоплавателните организации, вкл. ръководителите по безопасността и отговорните ръководители, изпълняват и възприемат отговорностите, свързани с техните роли

За изпълнението на действието се използват и ръководства, изготвени от EASA, по-специално изданието „Practical Guide: Management of hazards related to new business models of commercial air transport operators”.

Необходимо е взаимодействието с въздухоплавателните организации да гарантира, че информацията от новите бизнес модели и свързаните с тях заплахи се обработват чрез вътрешнофирмените СУБ.

- **Цели на действието:** Определяне на въпроси, свързани с новите бизнес модели, оценка и намаляване на рисковете.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА и въздухоплавателните организации
- **Срок:** Постоянен; непрекъснат процес.
- **Резултат:** Действие по надзор: Дискусия.
- **Статус:** В процес на изпълнение.

3.5.4.2. NPST.002 Нови продукти, системи, технологии и операции

Референтен номер и наименование в EPAS: неприложимо

- 3.5.4.2.1. **Действие на национално ниво NPST. 002.1.** Въвеждане и прилагане на препоръките на EASA където е уместно

ГД ГВА гарантира, че препоръките от докладите на EASA се оценяват съвместно с въздухоплавателните организации и се въвеждат във Р. България, където е уместно.

- **Цели на действието:** Контрол върху въвеждането на нови продукти, системи, технологии и операции.
- **Отговорни за изпълнението:** ГД ГВА
- **Срок:** Постоянен процес.
- **Резултат:** Обсъждане на препоръките и тяхното прилагане, когато е уместно.
- **Статус:** В процес на изпълнение.

3.5.4.3. NPST.003 Пандемията от COVID-19

Референтен номер и наименование в EPAS: неприложимо

- 3.5.4.3.1. **Действие на национално ниво NPST.003.1.** Изпълнение на препоръките от Дос 10144 на ICAO

ГД ГВА изпълнява препоръките от документ Дос 10144 на ICAO – Наръчник на ICAO за гражданските въздухоплавателни администрации относно управлението на

Национален план за безопасност в гражданското въздухоплаване на Република България 2020-2024

рисковете за безопасността в гражданското въздухоплаване, свързани с COVID-19 („Handbook for CAAs on the Management of Aviation Safety Risks related to COVID-19“).

ГД ГВА гарантира, че препоръките на EASA от Протокола за авиационна и здравна безопасност във връзка с пандемията от COVID-19 (“COVID-19 Aviation safety Protocol”), изд. 1.1 от 21.05.2020 г., се оценяват съвместно с въздухоплавателните организации и се въвеждат в Република България, където е уместно.

- ***Цели на действието:*** Управление и поддържане на необходимото равнище на авиационна и здравна безопасност по отношение на пътниците и на авиационния персонал във връзка с пандемията от COVID-19
- ***Отговорни за изпълнението:*** ГД ГВА, въздухоплавателните организации
- ***Срок:*** 2020-2024
- ***Резултат:*** Прилагане на препоръките и ефективно управление на рисковете, свързани с COVID-19
- ***Статус:*** В процес на изпълнение.